

Vår solidaritet er en forpliktelse

Håkon Skard Skard

President for Norsk psykologforening

Uttalelser som gjelder krigen i Gaza, er besluttet av politisk ledelse og basert på demokratisk vedtatte prinsipper.

Håkon Skard. Foto: Felicia Rolf

Abraham et al. har i tre innlegg (Abraham et al., 2023; 2024a; 2024b) kritisert Psykologforeningens støtte til Gaza. Vi viser til vårt tidligere svar (Skard, 2024), men ønsker i tillegg å påpeke at foreningen har uttalt seg og engasjert seg i flere internasjonale konflikter også tidligere, eksempelvis Syria, Ukraina og Midtøsten.

Når det gjelder krigen i Gaza, har våre budskap vært på linje med de andre store fagforeningene i helsesektoren, som heller ikke har holdt seg tause om bombing av sykehus, angrep på helsepersonell og enorme sivile lidelser.

En demokratisk prosess

Forslag om å uttrykke seg om humanitære situasjoner og menneskerettigheter kan komme fra mange hold i Psykologforeningen. Etter krigen i Midtøsten brøt ut, har initiativ kommet fra de to andre helseprofesjonene samt flere medlemmer av foreningen vår. Beslutninger om å uttrykke støtte blir tatt av politisk ledelse. Som en medlemsorganisasjon tuftet på solidaritet er denne typen beslutninger ikke tilfeldigheter, men overveide avgjørelser basert på demokratisk vedtatte prinsipper, og en del av tilliten som vervet innebærer.

Psykologforeningens prinsippprogram er rettesnoren for vårt arbeid og forplikter oss ved mandatet til å «arbeide for å sikre at rettighetene blir respektert og reagere når det skjer brudd på menneskerettighetene» (Norsk psykologforening, u.å.-a).

Dette er også i tråd med vår formålsparagraf, som sier at foreningen skal «arbeide for å forbedre menneskers livsvilkår og livskvalitet gjennom utvikling og formidling av psykologisk kunnskap, og gjennom praktisk anvendelse av psykologisk fagkunnskap» (Norsk psykologforening, u. å.-b).

Dersom kronikkforfatterne er uenige med disse, er Abraham et al. velkomne til å legge fram forslag om å endre dette på demokratisk vis på neste landsmøte eller fremme forslag om retningslinjer for denne typen uttalelser. Men hvis vi legger til grunn at vi er enige om disse tre tingene: at alle mennesker er like mye verdt, at menneskerettighetene og krigens folkerett må respekteres, og at sivile må beskyttes i krig, taler mye for at formålsparagrafen og prinsippprogrammet er på rett sted.

Vi glemmer ikke Ukraina

De sivile dødstallene i Gaza er i et globalt perspektiv, også i forhold til dagens krig i Ukraina, svært høye. Vi ser ikke hvordan det er selektivt å uttale seg om disse voksne og barna deres.

Men Psykologforeningen har etter den russiske invasjonen også uttalt seg jevnlig om krigen i Ukraina. Det har vært et sterkt engasjement blant våre medlemmer for å hjelpe flyktninger fra Ukraina, og det samme engasjementet har man sett i en rekke fagforeninger, også innen helsesektoren. Mange psykologer arbeider også for å hjelpe noen av de 70 tusen ukrainerne som har flyktet til Norge etter at krigen brøt ut.

Vi sa blant annet at «Vi kan ikke akseptere at det russiske psykologforbundet ikke tar avstand fra krigen i Ukraina» (Norsk psykologforening, 2022), da representanter fra 29 land enstemmig vedtok å utestenge det russiske psykologforbundet fra Den europeiske psykologføderasjonen (EFPA).

Om ikke lenge går Ukraina-krigen inn i sitt tredje år. I fjor oppfordret vi til å delta på solidaritetsmarkeringer over hele landet. Det vil vi gjøre igjen.

Vi ville ikke tatt samfunnsoppdraget vårt som fagforening, fagpolitisk og samfunnspolitisk organisasjon på alvor dersom vi tiet stille om konsekvensene av brutaliteten i Gaza. Det håper vi norske psykologer stiller seg bak.

Referanser

- Abraham, S., Olsson, H., Abrahamsen, I., Shatz, T., Ødegaard, C., Strætkvern, H. B., Mohn, C., Benyaron, Y. S. & Savosnick, C. (2023). Krigen i Gaza og Psykologforeningens ensidige støtte. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 61(1), 58–60. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2023/12/krigen-i-gaza-og-psykologforeningens-ensidige-stotte>
- Abraham, S., Olsson, H., Strætkvern, H. B., Mohn, C., Jakubowicz, M., Philipson, P., Hawke, A., Sortebogen, W., Benyaron, Y. S., Ødegaard, C. & Sharoni, I. (2024a, 11. januar). Politisk aktivisme uten troverdighet. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/politisk-aktivisme-uten-troverdighet-0>
- Abraham, S., Mohn, C., Olsson, H., Strætkvern, H. B., Hawke, A., Sortebogen, W., Benyaron, Y. S., Sharoni, I., Jakubowicz, M. & Philipson, P. (2024b, 31. januar). Vi ønsker ordentlig svar om selektiv solidaritet. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/vi-onsker-ordentlig-svar-om-selektiv-solidaritet>
- Norsk psykologforening. (u.å.-a). Prinsipprogram. <https://www.psykologforeningen.no/foreningen/organisasjonen/vedtekter-og...>
- Norsk psykologforening. (u.å.-b). *Lover for Norsk psykologforening*. <https://www.psykologforeningen.no/foreningen/organisasjonen/vedtekter-og-retningslinjer/lover-for-norsk-psykologforening>
- Norsk psykologforening. (2022, 2. juni). *EFPA utestenger det russiske psykologforbundet*. <https://www.psykologforeningen.no/aktuelt/efpa-utestenger-det-russiske-psykologforbundet>
- Skard, H. (2024). Vårt ansvar som helsepersonell. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 61(2), 134–135. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/vart-ansvar-som-helsepersonell>